Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телеф.: BErgen 4-0237, 4-0807
Телеф. УНО: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го СІЧНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 25. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 31, 1952. VOL. LX.

СЛІДСТВО НАД ДЕПАРТАМЕНТОМ СПРАВЕДЛИВОСТИ

Вашингтон. — Правнича комісія Палати Репрезентантів вирішила перевести своє власне слідство над департаментом справедливости, що стоїть під керівництвом генерального прокурора Дж. Гаверда МекҐрета, щоб ствердити відповідальність за зловживання податкових урядовців, над якими переводжено слідство з доручення цього департаменту. Вислід слідства може багато заважити на довір'ю до цілої адміністрації президента Трумана, що призначує членів свого кабінету, отже й генерального прокурора. Резолюцію одобрили не тільки республіканці, але й демократи, отже це не однопартійне слідство, а загально одобрене. Безпосередню притоку до ухвалення резолюції дала відмова двох свідків скласти свідчення в підкомісії способів і засобів; свідки ці були вмішані в податкові зловживання. Це був Генрі В. Ґрунволд, що його часто згадували як „таємну людину" і його адвокат, Вилйем Повер Малоні з Ню Йорку. Ґруневолд, що його часто згадумовляючи зізнань уже четвертий раз, а з ним погоджувався його адвокат. За цю зневагу комісія хоче поставити його в стан обвинувачення за непослух Конґресові. Заки правнича Комісія ухвалила резолюцію про переведення слідства над департаментом ген. прокурора, він мав бути переслуханий в комісії, що відмовилася вислухати його. Це перший раз за пам'яті теперішнього покоління сталось таке, щоб конґресова комісія не хотіла вислухати члена президентового кабінету. Після такої відмови ген. прокурор МекҐрет оголосив заяву, що він погоджується на слідство, і він буде радий співпрацювати з комісією для провірки різних закидів в справі його урядовання. — З Бостону наспіли вісті про засудження на два роки тюрми і грошевої кари в $10,000 податкового колектора Деніса В. Делейні за сприймання хабарів, щоб звільнити деяких бизнесменів від податків. Контролю над зловживаннями податкових поборців виконує департамент справедливости.

Потрійна платня робітників Комісії Атомової Енергії

Лос Анджелес.—Деякі робітники на полі проб Комісії Атомової Енергії в Неваді діставали потрійну платню, залишаючи свою звичайну роботу в приватних підприємствах, що виконують урядові замовлення. Це виявилося на слідстві згаданої комісії, а на доказ того предложено списки робітників і їх платні. Вони виказують, що „форман" при цементі, який заробляв пересічно по $166 тижнево, покидав звичайну роботу свого підприємства і переходив на спеціяльну роботу цього самого підприємства, тільки виконувану під доглядом комісії і діставав за таку роботу по $513 тижнево, а до того діставав контракторський додаток за цю саму роботу. Таких прикладів наведено багато підчас слідства і виказано, як це в практиці можна було зробити. Разом з платнею за додатковий час („овертайм") це принесло казочні прибутки деяким робітникам, а водночас і втрати федеральному скарбові, що такі кошти покриває.

Право громадянства для втікачів що переїхали судном океан

Ню Йорк. — Двоє німців, в середнім віці, що переїхали морем 8,500 миль в човні довжиною 30 стіп і добилися до Злучених Держав, вийшли на волю з іміґраційної станції за складенням поруки в $1,000 і будуть могти стати громадянами. Вони їхали два роки з Гамбурґу до Маямі на Флориді, втікаючи в 1946 р. від політичного режиму в Східній Німеччині. В Сенаті зголошено законопроєкт, щоб їм дозволити стати американськими громадянами, як політичним втікачам. Це двоє подружених людей: Бруно Евалд і його жінка Марґіт.

Не можна депортувати німців з Америки

Вашингтон. — З закінченням війни між Злученими Державами й Німеччиною перестало обов'язувати право депортації з Америки німців як ворожих чужинців. Таке вирішення видав Верховний Суд, коли уневажнив наказ на депортацію „ворожого чужинця", Губерта Єґлера. Він був інтернований під час другої світової війни в 1946 р. і був призначений на висилку. Одначе він запротестував проти цього, кажучи, що на підставі закону він має право вибору країни, до якої його малиб депортувати. Він не міг скористати з цього права, бо департамент стейту помістив його ім'я на „Чорнім Списку", побіч імен 416 інших подібних осіб. Той список вислав департамент стейту до різних чужинних країн з осторогою, щоб вони не приймали таких людей до себе. Єґелер не мав куди виїхати і залишився в Америці. Тепер вже інші країни могли його прийняти, одначе він перестав бути „ворожим чужинцем" і не мусить виїздити. Він приїхав правно до ЗДА в 1925 р.

ЛУЇС ВИМАГАЄ ПРАВА ВІД УРЯДУ ЗАЧИНИТИ ШАХТИ

Вашингтон. — Голова юнії шахтярів, Джан Л. Луїс, жадав від Конґресу уповажнити федеральний уряд до зачинювання неправних і загрозливих для життя шахтяріа вугільних шахт, щоб покінчити „найбільш обурюючий рекорд вбивств, негідний цивілізованого світу" — як це він схарактеризував періодичні вибухи газів і інші причини масових смертних випадків а американських шахтах. Таку вимогу поставив Луїс, складаючи свідчення перед сенатською комісією праці й прилюдного добробуту для підтримання законопроєкту сенатора Меттю М. Нілі, щоб дати федеральному урядові повновласть наглядати над безпекою і здоров'ям шахтярів у вугільних шахтах. Луїс мав наперед приготовану промову в цій справі і він виголосив її впродовж півтори години з однією тільки перергою. Він гостро натаврував становище власників і влади згинули в го законопроєкту і доводив, що внаслідок недбальства власників і алади згинули в в американських шахтах 114,000 шахтарів, а покалічено мільйони від 1839 р.

СТОРОЖ НАЙБІЛЬШОЇ ТАЄМНИЦІ

Ґордон Дін, голова американської Комісії Атомової Енерґії, є сторожем найбільшої таємниці, від якої може залежати доля світу і людства. В останньому він повідомив у Вашинґтоні, що Злучені Держави і Канада обмінялися деякими атомовими інформаціями. З авторитетних джерел заявляють, що Злучені Держави виявили Канаді деякі атомові таємниці, які не відносяться до зброї, одержавши в заміну інформації „найбільшої важливости".

СЕНАТ РАТИФІКУЄ ДОПУЩЕННЯ ТУРЕЧЧИНИ Й ГРЕЦІЇ ДО ПАКТУ

Вашингтон. — Сенат ратифікував запропоноване поширення Північно-Атлантійського Пакту через прийняття до нього Греції й Туреччини. Водночас пороблено підготову до відновлення дискусії з Єгиптом над аліянтською командою для Середнього Сходу. В наслідок ратифікації Америка приєдналася до чотирьох інших країн з Атлантійського Пакту, що бажають розширення цієї організації на дальші країни. Туреччина й Греція стануть ланкою між країнами пакту й Командою для Середнього Сходу. Проєкт цієї команди був переданий Єгиптові Америкою, Британією й Францією та Туреччиною ще в жовтні, як тільки стало очевидним, що Туреччину допустять до пакту. Цю пропозицію відкинув недавній єгипетський уряд, одначе тепер зі зміною кабінету в Єгипті, цю справу можна буде підняти наново.

Поширення виміни атомових інформацій з Канадою

Вашингтон. — Комісія Атомової Енерґії виявила, що між Канадою й Злученими Державами прийшло до порозуміння в справі широкої виміни інформацій про атомову силу. На ділі останніми тижнями така виміна вже поширена на більші розміри, ніж це було досі. Ґордон Дін, голова комісії, не хотів ширше вияснити, в чому полягає це поширення, а сказав тільки, що тут йдеться про „клясифіковані" (таємні) інформації. Інші урядовці комісії виявили давніше, що Канада має атомові засоби в далеко наперед посуненій стадії побудови. Тут йдеться мабуть про реактор для вжитку при виробі водневої бомби.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР ЄГИПТУ

Алі Магер Паша, який з доручення короля Фарука створив новий уряд Єгипту на місце відставленого за „неспроможність вдержати лад в країні" уряду прем'єра Мустафи Нагас Паші, викликав на Заході нові надії на можливість мирного полагодження англо-єгипетського конфлікту в справі Суезу.

26 ПРЕДСТАВНИКІВ ЕВРОПЕЙСЬКОГО РУХУ ПІДДЕРЖУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ АСПІРАЦІЇ

Лондон. (Власн. кор.). — Двадцять шість представників різних націй в Европейському Русі підписались під заявою українських спостерігачів на конференції Центрально-Східної Комісії цього Руху, яка відбулася в днях 21—24 січня в Лондоні. В заяві українських спостерігачів на цій конференції, пп. Панаса Феденка і Омеляна Волинця, сказано: „Ми, українські спостерігачі на конференції Центральної і Східної Европейської Комісії Европейського Руху в Лондоні, хочемо зазначити, що від коли почався Европейський Рух, українські демократичні організації на вигнанні кількакратно висловлювали своє бажання взяти активну участь в тому Русі. На жаль, досі не досягнено ніякого позитивного рішення. Европейський Рух не бере до уваги ані Східної України, яка була завойована совєтськими арміями в 1920 р., ані Західної України, з її коло 7 мільйонами населення, яка була анектована Совєтською Росією впродовж другої світової війни. Однак ми переконані, що Україна, яка боролася і тепер бореться за волю проти російського комуністичного панування впродовж 30 років, має таке саме право на незалежність, як і кожна інша европейська нація. Допущення українських представників до діяльности в Европейському Русі було б для мільйонів українців знаком, що демократичний Захід про них не забув і це зміцнило б їх надію на майбутнє визволення". Під цею заявою, крім українських представників, підписались, піддержуючи її: Д-р Зівко Топаловіч (Югославія); д-р Георгій Дімітров (Болгарія), генеральний секретар Селянського Інтернаціоналу; Енріке Джіронелля, генеральний секретар Европейського Руху Молоді; Саша Вольман, секретар Інтернаціонального Центру Вільних Профспілок на вигнанні; Адріяна Космовічі (Румунія); Бруно Кальнінс (Латвія); д-р Герман Бріль (Німеччина, член парляменту); Фріц Ерлер (Німеччина, член парляменту); д-р Г. Петков (Болгарія); проф. Доляпчев (Болгарія); Г. Павль (Німеччина); д-р Вілсп Бернард, секретар Соціялістичної Унії Центральної і Східної Европи; д-р Г. фон Меркац (Німеччина); монсіньор Беля Варґа, голова Угорської Національної Ради; И. Міхельсон (Естонія); А. Кугар (Словенія); І. Беде (Мадярщина); Д. Лавриновіч (Словенія); Т. Заваляні (Альбанія); М. Ванек (Чехія); В. Пілсудска (Польща); Х. Зарінс, посол Латвії в Лондоні; Радванський (Мадярщина); А. Герберт, заст. гол. Европ. Руху Молоді; та К. Герман (Румунія). Заява була скерована до голови Конференції, Л. С. Амері. Европейський Рух, щоб „не дразнити Сталіна", включив до обсягу своєї діяльности тільки народи, які були окуповані Совєтами під час другої світової війни. Справа України і Білорусі ще не вирішена, хоча на теперешню конференцію вже запрошено українських спостерерігачів, які брали участь в працях комісій та мали багато нагод поінформувати представників багатьох країн про українську справу, скрізь зустрічаючи нескривані симпатії до неї. Під час нарад французький делеґат підніс справу полагодження спорів за державні кордони поміж народами за посередництвом абрітражу незаінтересованих держав. Всі делеґації прийняли цю пропозицію, тільки поляки голосували проти неї. Всі зрозуміли причину такого польського становища, що й викликало велике огірчення, зокрема між делеґатами Франції і Бельгії, що вони підкреслили в своїх промовах.

БРИТАНІЯ ПРОПОНУЄ ЄГИПТОВІ ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ

Лондон. — Після зміни єгипетського уряду британський секретар закордонних справ запропонував Єгиптові відновлення переговорів для перевірки та зміни англо-єгипетського договору з 1936 року в справі Суезу, на тлі якого прийшло до теперішньої кризи. Іден заявив в Палаті Громад, що він завжди „вірив" в можливість розв'язки, яка задовольняла б „законні національні аспірації Єгипту" і рівночасно „не порушувала безпеки вільного світу". Заяву Ідена в парляменті попередила сильна кампанія в британській пресі, що після кривавих заворушень та зміни уряду в Єгипті домагається від уряду Британії ініціятиви в намаганнях дійти до мирного полагодження англо-єгипетського конфлікту. Іден заявив, що „ціллю британського уряду завжди було забезпечити оборону Суезу та рівночасно задовольнити єгипетські аспірації", до яких належать теж евакуація британських військ з Суезу. Рівночасно з Вашинґтону повідомлено, що державний департамент тепер ще не має жадних плянів щодо евентуального посередництва в Суезькому конфлікті.

ПРЕДСТАВНИК ЗУАДК НА ЗБОРАХ ВІДДІЛУ ЮНЕСКО

Ню Йорк. — Минулого понеділка тут почалися в приміщеннях Гантерс Каледжу треті збори Американського Відділу Виховної і Культурної Ради Об'єднаних Націй — (ЮНЕСКО), до участи в яких запрошено представників понад 1,500 американських організацій, між ними й Злученого Українського Американського Допомогового Комітету. Американський Відділ ЮНЕСКО існує від трьох років при державному департаменті, подібно як при цьому департаменті існує й Комісія ДП, встановлена після створення Міжнародної Організації для Втікачів (IPO). В теперішніх нарадах відділу ЮНЕСКО, які триватимуть до четверга, бере участь понад 2,000 представників. Д-р Володимир Ґалан репрезентує там ЗУАДКомітет, беручи активну участь в нарадах комісії для втікачів, якою проводить член ДП Комісії, Мр. Розенфілд. Головний предмет нарад — це культурні проблеми світу.

Конґресмен Кеннеді на Святі Соборности в Бостоні

Бостон, Мас. — Конґресмен Джан Кеннеді, син колишнього американського амбасадора в Лондоні, твердить, що „тільки страх перед внутрішніми заворушеннями, зокрема перед активністю Української Повстанської Армії та визвольних рухів інших поневолених Москвою народів, здержує Сталіна перед новою війною для завоювання світу". Конґресмен Кеннеді промовляв на Святі Соборности, влаштованому окремим Громадським Комітетом минулої неділі, 27-го січня. Головним промовцем на Святі був ред. Степан Шумейко, що репрезентував Український Конґресовий Комітет. Він окремо підкреслив відданість та працю американських українців для справи українського визволення. Керівником Свята був Орест Казанівський, а з промовами виступали, крім згаданих, адв. Дмитро Романів та п. Андрій Бараник. Була окрема мистецька програма.

КОМІТЕТ О.Н. ЗАСУДИВ МОСКВУ ЗА ЗІРВАННЯ ДОГОВОРУ З КИТАЄМ

Париж. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй приняв вчора національно-китайську резолюцію, засуджуючи Совєтський Союз за зірвання підписаного в Москві в 1945 р. совєтського договору з національним Китаєм та за допомогу комуністам в насильній зміні режиму. Представники 24 країн голосували в користь цеї резолюції, дев'ять країн голосувало проти неї а 25 здержалось від голосування. Ухвалення резолюції вважається великою перемогою дипломатії національно-китайського уряду Чян Кай-ші. Передбачується, що резолюція здобуде теж потрібну більшість твох третіх голосів та буде ухвалена в самій Генеральній Асамблеї. Під час дебат над цею резолюцією в Політичному Комітеті прийшло до гострих обвинувачень між Совєтським Союзом і західними аліянтами, при чому Совєти обвинувачували, а західні представники заперечували совєтські твердження, — мовляв, західні великодержави приготовлялись в південно-азійських країнах військову базу для нападу на Китай. — Совєти м. ін. твердили, що американці допомагають національно-китайській армії на території Бурми та що в цій армії є „два американські генерали" і багато інших високих старшин. Представники Злучених Держав, Британії і Франції, заперечуючи совєтські обвинувачення, перестерегли зі свого боку Москву, що вони домагатимуться „негайної акції" Об'єднаних Націй на випадок нової совєтської агресії в тій частині світу, — підготовку до якої вони добачують теж в совєтських обвинуваченнях проти Заходу. — Ухвалення національно-китайської резолюції проти Москви було останньою справою на порядку нарад Політичного Комітету. Сама резолюція, що в оригінальній пропозиції обвинувачувала Москву за порушення договору з Китаєм, була злаґіднена запропонованою Сіямом зміною, обвинувачуючи Кремль за „невиконання" постанов договору.

Новий оптимізм на переговорах в Панмунджом

Токіо. — Аліянтські і комуністичні штабові старшини продовжували вчора розглядати пункт за пунктом аліянтські пропозиції щодо контролі виконання постанов евентуального перемир'я в Кореї і з аліянтського боку висловлюється деякий оптимізм щодо можливостей порозуміння в цій справі, яку передано під розгляд штабовим офіцерам після того, як вона опинилася на „мертвій точці" у військовому комітеті. Проте, досі розглянена ще тільки частина всіх пропозицій і на порядку нарад ще не була найбільш спірна справа комуністичного домагання необмеженого права на будову аеродромів на території Північної Кореї під час перемир'я. Рівночасно з комуністичного боку видвигнено низку нових обвинувачень проти аліянтів за порушення їхніми літаками невтральної зони переговорів. Комуністична радіовисильня в Пейпіні обвинувачує, що аліянтські літаки від п'ятниці до понеділка аж 17 разів перелетіли через невтральну зону, хоча тим разом не скинули бомб, ані не обстрілювали комуністичних позицій. Переговори продовжуються. Тимчасом на фронті воєнні діяння обмежуються до патрульних акцій та до припадкових перестрілок.

Японія відкидає совєтські залицяння

Токіо. — Японський прем'єр Шіґеру Йошіда відкинув вчора можливість встановлення „приязних стосунків" між Японією і Совєтським Союзом, покликаючись на деякі „неприємні справи", що існують між цими двома країнами. Йошіда склав свою заяву, відповідаючи на запити в парляменті в справі останніх совєтських пропозицій, від новорічного привіту Сталіна для японського народу починаючи, а на останніх пропозиціях обміну японських промислових виробів за совєтські сирівці кінчаючи. За найбільш „неприємну справу" між Совєтським Союзом і Японією, яку мав на думці прем'єр Йошіда, вважається понад 300,000 японських вояків в совєтському полоні ще від часів другої світової війни, з яких совєтський уряд ще досі не „розрахувався".

Нові арешти в Чехословаччині

Відень. — Місцева преса повідомляє з поінформованих джерел, що в комуністичній Чехословаччині продовжується хвиля арештів, яка охоплює переважно самих комуністів та активних і передових учасників насильного встановлення комуністичного режиму в країні. Між заарештованими в останніх днях має бути генерал Грушка, відомий раніше як сердечний приятель вишколеного в Москві теперішнього комуністичного президента Чехословаччини, Клемента Ґотвальда.

НА ЕКРАНІ ПОДІЙ

● Совєтська індустрія „перевиконала" в загальному плян продукції в 1952 році на три-п'яті одного процента — повідомила Рада Міністрів Совєтського Союзу. В попередньому році плян був „перевиконаний" на два проценти. Пляну не виконали тільки деревна промисловість, вовняна і залізниця. Всі інші ділянки промисловости виконали свій річний плян на 100 до 107%. В совєтському повідомленні подані тільки проценти, але жодного конкретного числа. Подано на який процент перевиконано теперішній плян, в поодиноких випадках згадано теж процентове відношення до попередньої продукції, але з усіх тих процентів навіть найгеніяльніший економіст не потрапив би обрахувати скільки саме чого випродукувано. Крім того, знавці совєтського господарства не прив'язують більшої ваги до совєтських процентових ребусів, які найчастіше не мають нічого спільного з дійсністю та в жодному разі не відповідають фактичному станові. Совєтські цифри і проценти завжди виказують паперові перевиконання плянів, але це в найменшому не змінює кріпацької долі переміненого в жебраків совєтського населення.

● Британська преса вдарила на тривогу у зв'язку з американськими повідомленнями і твердженнями, що Злучені Держави рішені поширити війну на комуністичний Китай, коли б переговори в справі перемир'я в Кореї не мали успіху, або коли б комуністи порушили перемир'я, якщо б воно було встановлене. Лондонський Таймс і Менчестер Ґвардіян перестерігають Америку, що морська бльокада і бомбардування з повітря не мали б більшого значення для величезного червоного континенту, натомість деякі країни могли б в такому випадку відступити від спільної боротьби в Кореї. З дальших коментарів виходить, що Британія цілком і непохитно визнає принципи політичної стратеґії ген. Маршала, яка в синтезі важливостей приділила Европі, а не Азії першемісце.

● Британський прем'єр Черчил зрезиґнував із свого другого посту міністра оборони та передав його філд маршалові Александрові, дотеперішньому ґубернаторові Канади. Александер перебере нову функцію з днем 1-го березня.

● Американська місія в Японії, очолювана спеціяльним амбасадором Діном Руском, почала переговори з японським урядом в справі американських баз та запропонувала йому частинне перебрання Злученими Державами коштів за вдержання американських оборонних сил в тій країні після закінчення окупації. Японська преса повідомляє, що хоча японська конституція ставить „раз назавжди" поза законом війну, японська індустрія вже починає виробляти зброю.

ЮГОСЛАВІЯ ЗАПОВІДАЄ ЗМІНУ СВОЇХ ВІЙСЬКОВИХ МІСІЙ НА ЗАХОДІ

Беоґрад. — Тут з поінформованих джерел заповідають, що югославський уряд маршала Тіта поробить в найближчому часі низку важливих змін у своїх військових дипломатичних представництвах в західних столицях, призначуючи на пости своїх військових аташе генералів, що належать до югославського генерального штабу та що досі займали високі командні становища в самій Югославії. Ці зміни будуть переведені головно в югославських військових місіях в Лондоні і Вашинґтоні. Ціль цих змін подвійна: призначені на ці пости генерали мали б з одного боку приспішити та евентуально добитися збільшення західного постачання зброї для югославської армії, а з другого боку вони мали б переконати західних аліянтів, що на випадок війни Югославія не думає обмежитися до оборонної війни в своїх горах, хоча тепер вона не хоче перебирати жадних зобов'язань у встановленій Атлантійським Пактом системі колективної оборони. Югославський уряд уважає, що перед будь-якими військовими зобов'язаннями міжнародного характеру треба насамперед цілком змодернізувати свою армію, бо тільки тоді вона може виступати повновартісним партнером та домагатися повного рівноправства.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сиггі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday'sissue (the Ukrainian Weakly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПО ІСТОРИЧНИХ СПОГАДАХ

Кінчаємо місяць січень, перший у новому році, що такий багатий на спогади про великі історичні події, тісно зв'язані з найвищими ідеалами нашого народу та з його віковими змаганнями до самостійної та соборної України. Як тільки відсвяткували ми наше Різдво, що перенесло нас думками і мріями в Україну, приступили ми до підготови святкувань найбільших політично-державних подій української нації останньої доби, до святкування державних актів з 22 січня 1918 і 1919 років.

22 Січня — це Самостійність і Соборність, це вільна Україна вільних людей і геройська боротьба за неї. Зараз, бо всього вісім днів по проголошенні самостійности України, прийшлося класти голови за неї безсмертним молодим героям під Крутами у боротьбі з ворогом-грабіжником. Усі ми про це тепер згадуємо, усі клонимо голови перед нашими героями в минулому, чи тими, що цю боротьбу продовжують у рядах Української Повстанчої Армії, чи іншими засобами. Всі вони борються і гинуть за ці самі ідеали, за — 22 Січня.

Пекло, в якому живе тепер ввесь український нарід на рідній землі, нам добре відоме. Багато з нас прямо з нього втекло, рятуючи своє життя і в надії, що десь, на якійсь вільній землі, зможемо не тільки вільно жити, але й працювати для здійснення великої ідеї 22 Січня і рятування наших найближчих і найдорожчих, що ми їх залишили на рідних землях.

Здавалось би, що немає найменшої потреби про це згадувати, коли ми вже при кінці січня і по національних торжествах, святкових концертах і академіях, на яких промовці змальовували нам гарними словами великі події великих днів, вказуючи одночасно також і на наші власні обов'язки. Вони теж вияснюли, що українська нація як цілість ще не розуміла в днях 22 січня 1918 і 1919 років потреби оборони української державности і самостійности. Інакше не було б Крутів! Але чи розуміємо ми це тепер? Гарно згадувати тут на американській землі безприкладний героїзм української молоді під Крутами, чи вітати рясними оплесками кожну згадку про геройську УПА. *Але чи не виглядало б воно багато краще, коли б ми*, згадуючи про найвищі ідеали нації та про тих, що за них віддали, чи віддають, своє життя, сповняли з нашого боку бодай найпримітивніші громадські обов'язки, бодай складали пожертви на продовжування і посилення політичної акції в справі визволення України, бодай підтримували тут українське культурне життя та допомагали видавати і поширяти українську книжку і англійську книжку про Україну.

З кожним місяцем ще далі прибуває до нас щораз більше нового свідомого елементу. В таких обставинах справа оборони ідеалів 22 Січня повинна находити серед нас щораз більше розуміння, а разом з ним повинні б зростати також і пожертви, потрібні на цю оборону. Але так воно не є. Вистачить тільки провірити навіть наші „величаві маніфестації" з фінансового боку, а переконаємось, що на довгі протестаційні резолюції нас стати, але на поважніші пожертви, які мали б помогти ці резолюції на американському ґрунті здійсняти, нам важко здобутись. Виглядає на таке: В поневоленому рідному краю герої були і є, а багато з нас навіть були разом з тими героями на рідних землях, але тут, на волі — нема багато навіть таких, що відчували б природну потребу помагати поширювати в Америці правду про Україну та її геройську боротьбу.

Хай, тих кілька терпких слів пригадає нам, що нам прямо не лицює згадувати тут героїв і святкувати великі дні української нації, не даючи одночасно доказу, якими живими є ці герої в наших серцях на тій землі, що являється сьогодні найважливішим чинником на міжнародному полі, де важиться доля та воля також і України.

ГОЛОСИ З-ЗА КУЛІС

Очевидна поразка і дальша безперспективність напівзаконспірованої російсько-еміґраційної об'єднувальної акції викликала огірчення, а головне переляк, що ініціятива перейде від них, росіян, до „сепаратістов". Після скупих „святкових" комунікатів, якими супровожувались переговори, тепер в російській пресі появляються статті, які розкривають закулісні сторони цієї справи. Партійний орган Союзу боротьби за свободу Росії (Париж) „Російський демократ" ч. 2 повністю присвячений цій меті. Лідер союзу С. Мельгуков пише: „Працювати в тій антигромадській (з нашої точки погляду) атмосфері, яку створив Американський Комітет, наш союз не може". До цього часу три з п'яти російських груп відмовились далі співпрацювати з Американським Комітетом.

З усього, написаного в „Російському демократі", справа виглядала так. Об'єднувальні переговори почалися з ініціятиви Американського Комітету. По суті діючими членами цього комітету виявились п. п. Лайонс і А. Левін, люди, що були близькими до російських кіл і у всьому підтримували російські погляди. Одначе в ході переговорів поведінка цих панів стала досить дивною: очевидно, маючи в кишенях якісь, нікому невідомі, інструкції, вони з „приватних осіб", вигідних для росіян, перетворились на виконавців цих інструкцій. Позиція Американського Комітету була така: забезпечення матеріяльною і технічною базою російських груп він узалежнював від спроможности росіян привернути до співпраці неросійські групи. Питання про державний устрій Росії вирішать народи після повалення большевизму. Пізніше, в ході переговорів комітет виступив проти формули про збереження єдности Росії, щоб нею не відстрашувати неросійські групи. Так справа почала крутитись навколо національного питання. Російські групи наполягали на тому, що коли б не пощастило завербувати національних організацій, то вони підберуть націоналів в індівідуальному порядкові, проти чого знову запротестував Американський Комітет.

Коли представник Американського Комітету І. Левін запросив до нарад у Вісбадені без попередньої згоди російських груп представників інших національностей, справа набрала ще трагічнішого для росіян обороту. Треба було на ділі показати дану росіянами згоду на задоволення національних вимог неросійських народів, а ця згода, за їхніми твердженнями, мала умовний (тобто тактично - пропаґандивний) характер. Американський комітет вже не задовольнявся ухвалами, винесеними в Штутґарті, і домагався нових рішень на нових „сепаратистичних" умовах. Проти цього запротестували російські групи. Створене в Штутґарті організаційне бюро отримало від уповноваженого европейського представництва п. Шведе повідомлення про припинення фінансування цього бюра, комітет навіть відмовився заплатити за вже підготовлений орган бюра „Освобождение", якщо там не будуть опубліковані матеріяли про націоналів.

Як писав у Ню Йорк Таймс-і (20. І.) Гері Шварц через такий хід подій справа об'єднувальної акції припиняється і шукатимуться нові форми для її реалізації. Російські автори в плаксивих тонах не приховують свого страху перед конкуренцією „сепаратістов". Примітивними арґументами вони пробують залякати американців, що орієнтація на неросійські народи буде для них смертельною. Бо „расова нетерпимість і сепаратистичні устремління існують тільки в уявному світі національних фантастів, а не в реальному житті народів СССР. Останні є спаяні між собою спільністю історичної долі, віковим спільним творенням єдиної російської культури і цивілізації, спільними муками і стражданнями під владою большевизму... Відмова від цієї реальности і прийняття сепарастичної фантастики... неминуче привела б до об'єднання народів Росії навколо большевиків, особливо під час війни". („Прокомуністичні впливи в російському питанні" А. Богданов). Таку думку в різних варіяціях повторює вся російсько-еміґрантська преса.

В статті „Америка і Росія" („Рос. демократ" ч. 2) В. Літвінський так, на нашу думку більш-менш вірно, характеризує дальші шанси російської еміґрації:

„Зміни, що відбуваються в ЗДА, в ділянці „неофіційної" політики по відношенню до Росії, викликують все більшу і більшу тривогу... Показовим являється факт, що сьогодні ставка робиться не на російську еміґрацію і навіть не на закордонних представників „народів Росії" взагалі, а на відверто антиросійські елементи „східно - европейського" походження. Ознак цього є досить, навіть ознак явних. В пресі посилюється реклямування спроможностей українців-сепаратистів (реальність, в даному випадку, до уваги не береться), які, маючи діяльну підтримку, розвивають інтенсивну діяльність; іде пропаґанда — і американськими засобами — відомого АБН; „Фонд Вільної Росії, змінився на „Фонд Східної Европи"... При всій нерозбериці, делитантизмі і стихійности в сфері організації боротьби проти совєтського режиму все більше явно накреслюється курс, який може бути названий курсом на майбутнє розчленування Росії".

Причину такого явища автор вбачав в побільшуючій активності кіл антиросійської еміґрації, обєднаній в своїй ненависті до Росії і нирівняно сильнішій від російської; в безсилості російських груп, не здібних об'єднатись; у відсутності російського націоналізму. (Л. Л.)

ВОЄННА КЛЯВЗУЛЯ

Майбутній вік пересічної людини обраховують знавці на підставі досвіду. На досвіді базуються теж і табелі вкладок, які дана особа платить за життєве забезпечення, відповідно до досягненого віку.

Згідно з обчисленнями, асекураційні підприємства можуть наперед передбачити скільки буде втрати в членах в році в наслідок смерти, і відповідно до цього устійнюють висоту вкладок.

Такі обчислення служать в часі миру, коли життя людини „пливе нормальним руслом" і тільки виїмкові нещасливі припадки нарушують нормальний стан а спричинюють непередбачену смертність. Інакше мається справа в часі війни, бо тоді майже неможливо обчислити наперед, які будуть втрати в людях. Як довго війна триватиме, скільки людей візьми участь у ній, з яким завзяттям вони будуть воювати — це питання для спеціялістів, обраховують наперед втрати в людях у воєннім часі.

Очевидно, великі втрати у війні могли б захитати основами забезпеченевого підприємства, а це нанесло б шкоду всім, що в нім забезпечені. Щоб запобігти цій небезпеці, державні асекураційні закони дають забезпеченевим підприємствам і організаціям право на заведення в своїх грамотах (полісах) воєнної клявзулі. Користуючись цим правом, обезпеченева організація може наложити вищі вкладки на тих своїх членів, котрі служать у збройних силах в часі війни, або, в разі їхньої смерти на війні, звернути спадкоємцям тільки вплачені вкладки.

Для молодих членів У. Н. Союзу справа воєнної клявзулі досить поважна, бо вже були випадки, що комерсійні асекураційні компанії відмовилися виплатити посмертне по вояках, вбитих в Кореї. Ставлення Українського Народного Союзу до воєнної клявзулі цікавить не тільки членів, але теж їх батьків. Тому подаємо витяг з протоколу з нарад річного засідання головного уряду У. Н. Союзу, що відбулося в днях 19-го до 22-го березня 1951 року.

„П. Кучма: Звертає увагу на воєнну клявзулю, яка може бути перешкодою в приєднюванню нових членів. Д. Галичин пояснює, що Союз виплачував досі завжди повне посмертне по членах вбитих на війні, і тільки в разі великої катастрофи, коли вбитих були б тисячі, а не сотні, Союз мусів би примінити воєнну клявзулю".

Слід додати, що Український Народний Союз виплатив повну суму обезпечення по 150 своїх членах, які полягли у другій світовій війні. В 1951 році Український Народний Союз виплатив повну суму обезпечення по двох своїх членах, що полягли в Кореї.

„У. Н. Союз, в протилежності до комерсійних обезпеченевих підприємств і їм подібних організацій, виявив ділами, що він справді є вірним другом і приятелем своїх членів та що на нього можна покладати і рахувати в потребі та в нещастю". (З „Фактів Про Український Народний Союз").

Г. Г.

Іван Кедрин.

Демократи чи республіканці?

Відомо, що люди належать здебільша до якоїсь політичної партії не так задля її писаної програми, як тому, що зжилися з нею, її атмосферою, що мають там гурт однодумців - приятелів, що така, просто, родинна традиція чи особиста навичка. Відомо теж, що давні писані програми дуже рідко знаходять своє віддзеркалення в актуальній партійній політиці і тому з часом витворюються зовсім інші критерії, за якими відрізнюється одну партію від другої: критерії людей та підходу до строго актуальних проблем. Через те з часом, буває, затираються колись дуже чітко-позначені межі між світоглядом одної та другої партії, — тому теж і партійно-політичні діячі мають влегшену можливість змінити свою партійну приналежність, без потреби різкої зміни поглядів — (говоримо про політиків, а не політиканських хамелеонів, що їхня „еволюція" стоїть звичайно у тісному зв'язку з причинами, що з політикою не мають нічого спільного). І тому напр. вже за життя Дізраелі за британської Вікторіянської доби сучасники інколи не добачували різниць між ним, як консерватистом та колишнім лібералом, а також між ним — консертатистом і його великим противником — лібералом Ґледстоном. І Черчил, що пішов слідами Дізраелі, став інший, змінивши партію?! Але навіщо далекі й чужі приклади, — візьмім Україну часів революції 1917-21 рр. Чи можна було робити чітку різницю між деякими соціял-демократами типу напр. Івана М. Стешенка та соціял-федералістами типу Сергія Єфремова? Або між такими федералістами, як С. Шелухін й хліборобами-демократами типу Леонтовича чи Є. Чикаленка? І в галицьких партіях національ-демократичній (потім УНДО), радикальній (потім соц.-рад.) і соц. - демократичній ідеологічні та ще більше актуально-тактичні межі були інколи дуже розпливчасті і дехто з активних діячів одної з тих партій таксамо добре міг би приналежати до іншої, — це влегшувало теж бльокування в усіх засадничих справах та зорганізований зв'язок (Контактний Комітет).

Тому правильно американці не дошукуються нині в своїх керівних політичних партіях ідеологічних різниць, а оцінюють їх за успіхами чи невдачами й за діловим становищем у конкретних актуальних проблемах. Це повинні мати на увазі новоприбулі українці в ЗДА, що — з поступом їхньої тутешньої стабілізації і наближуванням терміну одержання громадянства — щораз пильніше придивляються американському політичному життю і щораз більше цікавляться американськими партіями. Це зацікавлення зростає саме тепер, у зв'язку з президентською передвиборчою кампанією. І тут саме вже досі є чимало моментів, характеристичних для американських відносин і таких, що можуть помогти пізнати обличчя обох партій, демократичної і республіканської.

Хто нині з сірих громадян цікавився б історією цих партій, тісно пов'язаною з громадянською війною?! Рішає не минуле й не теорія писаного слова, а практика в актуальних справах. І тому напр., ми бачили, що ген. Айзенгавера обидві партії вважали своєю людиною, поки він сам дуже недавно, погоджуючись на свою кандидатуру, визначив себе, республіканцем. І тут же, маючи перед собою вже 4 зголошені кандидатури на офіційного кандидата з тієї самої республіканської партії, бачимо, що поміж ними вже тепер ведеться така взаємна боротьба, наче між противниками різних політичних таборів: часописи, що піддержують напр. Тефта, не цураються цілком демагогічного заміту „інтернаціоналізму" під адресою Айзенгавера, вважаючи „правдивим американцем" тільки свого кандидата; — демократичний сенатор Кіфовер, зголошуючи свою кандидатуру, не завагався скритикувати у своїй першій кандидатській заяві власну партію, що тепер є при владі чи пак її голову — президента Трумана і його адміністрацію — за потурання перекупству; сам же Труман, відповідаючи на дуже ясні і прозорі запити журналістів на пресовій конференції, дуже неясною й імлистою лавою Пітії, дав всетаки зрозуміти, що не всі кандидати з його таки партії йому однаково милі.

Українців цікавить найбільше дві актуальні проблеми, два найбільш життьові питання, що з ними зв'язана їх власна екзистенція і будучність України: проблема праці в ЗДА і закордонної політики. Тому, що демократична партія — Ф. Д. Рузвелт із штабом своїх прибічників і дорадників і потім сам таки Гарри Труман — перейшли до історії разом із договорами в Тегерані і Ялті та системою „апізерства", більшість новоприбулих українців ставилась із симпатіями до республіканців, як буцім-то радикальніших у відношенні до СССР. Хоч закордонна політика демократичної адміністрації багато в останньому змінилася, проте наприклад промова МекАртура на американській ветеранській конвенції піддавала її такій розторощуючій критиці, що з нею безумовно солідаризувалась маса новоприбулих українців. Але ж тепер одним із найповажніших кандидатів на президента, республіканців, є наваний сен. Тефт, і демократична преса закидає йому просто ізоляціонізм чи ізоляціоністичні симпатії, а нема українця, який не знав би і не відчував, що скручувати сьогодні американську закордонну політику на ізоляціоністичні рейки — хоч би ступнево, обережно і масковано, — це нещастя і для Америки і для України. Тому і тут не програма партії, а знову таки особи і їх власний реальний підхід до актуальної проблеми закордонної політики Америки мусить бути для нас вирішний. Бо ім'я Айзенгавера — це також символ, таксамо, як Стассена, — обох республіканців.

Те саме торкається суспільно-економічної проблематики. Рузвелт, що стільки лиха накоїв в закордонній політиці, був великим державним мужем у ділянці суспільно - економічних реформ. Республіканська партія вживала раніше аґітаційного арґументу для з'єднювання собі робітничих мас, що — мовляв — тільки вона всилі забезпечити всім працю, бо в руках її членів велика більшість могутнього американського промислу й чимала частина великого капіталу. Проте, як відомо з історії перемоги Г. Трумана в останніх виборах, цей республіканський арґумент втратив уже силу серед американських робітників, бо юнійно зорганізовані робітники плюс негри і мирово настроєні жінки, переважили терезки у користь Трумана. І коли нині всі новоприбулі українці зацікавлені у можливостях праці ще більше, як уроджені тут чи давно осілі американські громадяни, то вони знають, що тепер працю мають за демократичної адміністрації і тямлять пословицю про горобця, що його краще мати у жмені, як соловейка — на дереві.

Коли ми списуємо ці думки, що їх чуємо серед поточних розмов між новоприбулими українцями, то мусимо ствердити взагалі надзвичайно відрадне явище, що українські імігранти в ЗДА щораз більше цікавляться цими суто-американськими питаннями, партіями і їх діячами. І з погляду громадської активности та з погляду користи з українців в Америці для української справи — треба вітати тенденції ставати зорганізованими членами американських партій. Тому на другому пляні стоїть, хто вибере яку, бо найважніше те, щоб українці, стаючи американськими повноправними громадянами, не були „дикими", не ходили в американському громадянстві самопас, а ставали членами одної з американських партій.

ДРУГОЮ РУКОЮ.

Тоді як однією рукою комуно-російська влада в Україні винищує „залишки українлського націоналізму", то вона ж другою все більш нахабно насаджує — під виглядом „патріотизму", називаного на зміну то „совєтським", то просто „російським", — вислужницьке плазування перед „старшим братом", російським народом, за якого Сталін у свій час підняв тост „не тільки тому, що він — керівний народ, але й тому, що в нього є ясний розум, стійкий характер і терпіння". Для проповіди плазування, для нагадування „заслуг" росіян використовується всяка нагода і кожне місце.

130 роковини від народження поета М. О. Некрасова стали однією з нагод. В „Р.У." з 4. 12. окремою статтею восхвалено Некрасова, як „поета - громадянина", російського патріота, того, який „шанував бунтівничий геній Тараса Шевченка". На закінчення статті — такі рядки: „Ми пишаємося його (Некрасова) спадщиною, як однією з найкоштовніших перлин в скарбниці великої російської культури — найпередовішої, н а й г у м а н нішої і найбагатшої культури в світі".

„З НОВИМ РОКОМ, ТОВАРИЩІ!"

У Києві на площі Хмельницького 16. 12. відкрився і продовжувався до кінця року „Новорічний базар". На базар вивезли „широкий асортимент ялинкових прикрас, кондитерські вироби, фрукти та інші товари. Торгівля ялинками в Києві провадиться на всіх площах".

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Юл. Мовчан.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „РАЙ" В УКРАЇНСЬКОМУ ФОЛЬКЛЬОРІ

3)

Ось як виглядали оті „куркулі", проти яких московсько-большевицький режим скерував всю свою звірячу лють:

Хата боком, клуня боком
І кобила з одним оком;
Ще й на хаті один куль,
А податком обіклали
Тай говорять, що куркуль.

(Від Андрія Бакаєнка, Полтавщина — Г. Сенько).

І далі:

Гречку, просо і овес
Забирає МТС,
Жито і пшеницю —
Посилають загряницю;
А посліди і бур'ян
Для робочих і селян.

(Там же. МТС — машино-тракторна станція).

Навіть тварина, і та, здавалося, розуміла, що таке колгосп, і не хотіла туди йти:

Я кобила сіра
Шукаю сіна;
Найду, не найду,
А в колгосп не піду.

(Там же).

Але большевицький режим жорстоко мстився на тих, хто не слухав його наказів і відмовлявся йти до колгоспу. Селян, які виявляли якийсь спротив цій новітній формі рабства, заарештовувано і разом з дітьми і найстаршими вивожувано в найдальші закутки півночі та Сибіру на каторжні роботи. (Приміром, батька автора цих рядків, що походить з с. Зорокова, Черняхівського району на Житомирщині, вивезли були до Архангельської области, де він майже завжди по коліна в воді три роки корчував ліс, який (ліс) потім було майже за безцінь експортовано до Англії). Такою „політикою" Кремль знову таки вбивав два зайці: поперше, він фізично винищував ненависних йому українців, подруге — він діставав в своє необмежене володіння тисячі і мільйони рук дармової, рабської робочої сили. Багато сумних пісень склав наш народ про тяжкі роки заслання. Ось одна з них, яку так часто любили під гармонію співати мої співтоварищі по праці в Журавлівських бараках м. Харкова в роках 1930-32:

Соловки ви, Соловки,
Далека дорога,
Серце ниє, болять груди
На душі тривога.
Соловки ви, Соловки,
Вас я не боюся,
Якщо з голоду не вмру
Додому вернуся.

Але і після звільнення з заслання людина фактично не залишається вільною, бо дома її знову чекав той же самий колгосп, трудодні і можливість бути знову заарештованою кожної хвилини. (І так, батько автора цих рядків, побувши чотири роки дома після заслання до Архангельська, був знову р. 1937 під час єжовщини схоплений енкаведистами і вивезений не відомо куди „без права переписки" . . .).

Сидить баба на рядні
Та й рахує трудодні:
Трудодень, трудодень,
Дайте хліба хоч на день.

(Від Миколи Христюка — за Г. Сеньком).

Або ще:

Ні корови, ні свині,
Одіж рвана на мені —
В хаті нічим протопити,
Гріє Сталін на стіні.

(Від Леоніда Стеценка, Полтавщина — там же).

А ось як большевики „доганяють і переганяють Америку":

Іде Сталін на тарані,
Оселедець у кармані,
Часником він поганяє —
Америку доганяє.

(Від Богуславця Семена, Полтавщина — там же).

Не залишилися поза увагою і знані большевицькі „пятілсткі":

Штани латані у клітку
Виконаєм п'ятилітку!
Присилай нам, Сталін, мила,
Бо вже воші мають крила.

Та не зважаючи на той трагічний стан, в якому опинилася Україна під московсько-большевицькою окупацією, наш народ вірить, що ще прийде кінець і на Москву. Але народ вже найменше покладається на те, що звільнення України прийде з-за кордону. Досвід минулих війн, як і теперішня політика чужоземних держав у відношенні до Москви, переконують наш народ, що на допомогу Заходу треба найменше сподіватися. Треба, отже, розраховувати передусім на свої власні сили як і на сили тих народів, які також борються за національно-державне визволення. Тому —

Пропадуть совіти,
Пропадуть навіки —
Не поможуть більше
Французи й англіки.
Не поможе Сталін,
Не поможе комсомол!
Згине партія проклята
Ще й товариш Молотов! . .
За волю, за землю!
За людські права!
Хай згине комуна,
Хай згине Москва!!! —

— читаємо в одному з партизанських видань.

Таким є український фолкльор сьогоднішніх днів.

Але значення фолькльору не тільки в тому, що за допомогою цього жанру народної творчости наступні покоління будуть пізнавати, яким то був той большевицький „рай" на землі (подібно до того, як ми тепер вивчаємо нашу давнину за допомогою стародавніх козацьких дум та ін.). Значення фолкльору полягає також в тому, що він є могутня зброя в руках поневоленого народу проти окупанта. Тим більше, що в боротьбі з цією зброєю ворог є абсолютно безрадним. Бо щоб „знищити фолкльор" — треба було б знищити народ. Ну, а цього, сподіваємося, ворогові таки не вдасться вчинити.

Кінець

ВІД ВАШОГО ЗГОЛОШЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ ЗАЛЕЖИТЬ ПОЯВА НОВОГО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ТИЖНЕВИКА „СВОБОДИ". ВИШЛІТЬ ЙОГО НЕГАЙНО!

А. Луцьків

МОЖЛИВЕ І НЕМОЖЛИВЕ ДЛЯ СТАЛІНА

2) (Докінчення)

Але найбільш недоречними для нього з'являються такі люди з минулого, як в Росії О. М. Радіщев, а в Україні Т. Г. Шевченко. З ними він не може розправитись, як розправляється з сучасниками, їхнє перебування — поза межами його володінь, а їхні заклики до волі та таврування зневагою і призирством деспотизму для нього незносні. Про них він примушує дуже обережно писати й говорити і на основі суворої партійної дисципліни зобов'язує відданих йому науковців та літераторів, авторів, совєтських наукових та літературних стандартів, на потрібний для нього лад спотворювати їхню літературну спадщину, і при цьому завжди називаючи цих геніяльних людей стихійними і непослідовними його попередниками.

Він переповнений ненавистю до волелюбця грецької давнини, завжди веселого Епікура, що насмілився проповідувати ще в давній Греції протисталінську єресь, кажучи, що: „Смерти нічого боятись, бо поки ми є — смерти нема, а лише як нас не буде, тоді смерть буде". Це пряма акція проти його державности, бо він смертю намагається залякати кожного, а той ще в давнині почав проповідувати безстрашшя. Всюди ж відомо, що неустрашимі люди є найшкідливіші для державного ладу ССР. Ба, навіть, для засуджених ним на страту цей капосний грек проповідує утіху, твердячи, що: „Смерть — нещастя не для тих, хто умирає, а для тих — хто залишається".

Виступаючи проти давніх мислителів і політиків взагалі, він з великою обережністю підходить до загрозливих ідеалістів, як з давньої Греції Арістотеля, Платона, так і з недавньої Німеччини Геґеля, в ставленні до яких зобов'язували ще Маркс та Енґельс всіх своїх послідовників дотримувати велику настороженість, як до надзвичайно небезпечних. Тому він намагається їх майже всюди обминати.

Сталін лишається незадоволеним і на своїх попередників матеріялістів, проповідників механічного матеріялізму. Особливо невдоволений він з Фаєрбаха, з цього на його думку, недисциплінованого німецького інтелігента-провінціонала, котрий проповідував: „Мир хижам і війна палацам!" Фаєрбах бо зовсім не зробив в своїх пропаґандивних гаслах виключення для сталінських палаців. Ну, яка ж може бути користь совєтській державі, коли в звичайних хатах пануватиме мир?! Мир в їхніх хатах неминуче принесе погибіль в московські палаци, і тоді його дні будуть почислені до недалекого кінця. Ні, вчення Фаєрбаха наскрізь фальшиве, а сам він непоправний опортуніст і еклектик. Не в мирі, а в стані постійної війни потрібно тримати людей в звичайних хатах, і лише за такого стану зможуть ще затриматись московські комуністичні палаци.

Він безмежно незадоволений і американським президентом А. Линколном за його проповідь невідповідного московському державництву определіння демократії. Для Сталіна — народ — це невгамована дрібнобуржуазна стихія, яку треба міцно тримати в залізних руках державного апарату. Не по-американському демократичних законів та безконтрольного вільного слова потребує ця неорганізована стихія, а совєтської демократії, такої, коли з півслова маси розуміють свого вождя, повсякчас ідуть за ним і невпинно дякують йому за даровані їм працю і кусок приділового хліба.

Для Сталіна нема меж неможливого над сучасниками в СССР чи в підкорених ним сателітних країнах, але він обмежений демократичним, непокірним йому світом і на відплату за це він тепер невтомно готує для його знищення атомову та бактеріологічну зброю; цілком певно, він його не залишить не покараним. Але найчастіше він зосереджено зупиняється в думках над поважними, уже давно історичними особами, багаточисельними філософами, державними керівниками та визначними політиками з різних часів і завжди дивується їхній м'якості та терпимості в ставленні до підлеглих їм як урядовців, так і звичайних людей.

Цілком певно, коли б йому було під силу стати понад часом та простором і зігнати на 7-8 днів на терени СССР, підконтрольні його політичній поліції, з усіх часів і від усіх народів, всіх тих, кого протягом багатьох століть визнають і проголошують мудрими мислителями та вправними державними керівниками, лише на єдину коротку судову розправу за всі їхні, на його погляд, „злочинства", „лібералізм" та „безвідповідальність", то це була б для нього найкраща нагода розчислитися з ними раз і назавжди єдиним судом, єдиним вироком і єдиним виконанням вироку. Жодного сумніву нема в тім, що з сучасних теренів СССР вони б уже ніколи не повернулись у широкий світ не лише живими, а, навіть, і мертвими, бо в інтересах зміцнення сталінської демократії їхня смерть неминуча, а трупів розстріляних російська політична поліція ніколи нікому не віддає.

Це була б, на його думку, єдино можлива і справедлива судова розправа над ними. Та все це поки що залишається реально недосягаємим, тобто в царині фантазії, а він, як всім відомо, не належить до мрійників, а тому цю судову справу залишає додумати іншим. Йому ж до них нема як дібратись, бо це поза його владою і тому перебуває в межах неможливого. Для нього залишається лише можливість їх не послухати і не визнавати, він це і зробив, а в додаток до цього він їм при кожній нагоді шле свою зневагу й прокляття. Послухати ж їх, чи схилити голову перед їхньою пам'яттю — це пониження для нього. Він живе занадто незалежним життям диктатора і нікому як до цього часу, так і надалі не дозволить дати себе переконати іншими поглядами.

Розуміючи, що він, не зважаючи на всю свою диктаторську велич, так само обмежений, як і всі звичайні люди, коротким часом земного перебування лише в 20 віці і просторами тільки СССР та сателітів, він, не зважаючи ні на що, залишається вірним тільки собі і, всупереч міжнародним правам і звичаям, намагається силою нав'язати всьому людству свою зверхність та через комуністичних сучасників передати її як заповіт для майбутніх поколінь. А коли б і прийдешні покоління так само, як сучасники, добровільно не сприймали б його вчення та не схиляли б голів перед його тінню й не вірили б йому на слово, то він і для них залишає грізне комуністичне прокляття.

А тим часом, замкнувши кордони СССР на поліційний замок, Сталін вирішив, хоч на підвладній йому частині земної кулі навести „належний лад". Всі свої чистки і перевірки він тепер переводить з усією кремлівською зрівноваженністю і саме головне уже без зайвого крику та шуму. І хоч при розгляді деяких справ, а найчастіше під час особистих допитів, у нього уже тепер починають нестримно дрижати руки, та дарма, і з цим він покищо вміє дати раду. В його розпорядженні знаходяться багаточисельні академіки і професори медицини та соняшні курорти Криму й Кавказу, а бути переможцем за всяку ціну над своїми ворогами — це найприваблива ціль його перебування на московській землі, і він і надалі лишається невтомно нещадним у боротьбі за власну диктатуру, тільки тепер, збагатившись досвідом, веде її досконаліше і з усією російською поліційною пристійністю.

● **Нова зоря блимає 18 разів денно,** як це завважили астрономи Каліфорнійського університету, що виїхали на обсервацію до Австралії. Зміна при блиманнях приходить що сорок мінут. Зоря находиться в групі Фенікса, у віддалі 720 мільйонів мільйонів миль, тобто 120 світляних років.

ПИСЬМЕННИЦЯ ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА В ЗДА

Недавно прибула з еміґрації з Німеччини до ЗДА письменниця Олена Цегельська, відома особливо між іменами старшого письменницького світу Галицької Землі. Її скромне псевдо „Галя" подибувалося найчастіше на сторінках журналів для дітей, починаючи від львівського „Дзвінка", що виходив заходами відомого педагога Володимира Шухевича (автора-упорядчика багатотомових видань НТШ п. з. „Гуцульщина) від 1890 до 1914 р., а далі на сторінках „Світу Дитини" (вид. Таранька), „Молодої України" (його ж) „Дзвіночка" (вид. І. Тиктора) і „Малих Друзів" — до війни і після останньої війни на еміґрації в Німеччині.

Загал галицьких читачів знав письменницю із сторінок щоденника „Діло", де й були поміщені її перші новелі із шкільного життя в 1912 р., далі ж із журналів „Учитель", „Учительське Слово", „Рідна Школа" і органів жіночих організацій у Галичині — „Мета", „Жінка", „Українка" та й ряду інших видань, що появлялися до часу останньої війни.

Окремими виданнями вийшли її „Байки й казки" (1924 рік), „Оповідання для дітей", „Слідами босих ніжок" — оповідання з життя сільських школярів (вид. „Просвіти"), „Хліб наш насущний" — оповідання з життя галицького селянства, „Велика мовчанка" — новелі і поезія в прозі, і врешті повість „Ганнуська йде до міста" — видання бібліотеки „Діла".

У наслідок другої світової війни письменниця опинилася на еміґрації в Німеччині, де далі продовжувала свою літературну працю. Вона, чи не перша з наших письменників, взялася за свіжу, гарячу ще тему: тему останньої війни, тему руйнування й вивозу українського селянства на примусові роботи до Німеччини. Оповідання „Петрусева повість" і є розповіддю письменниці про недолю української селянської родини, закинутої на працю й злидні до німецького „бауера", а далі до фабрики під бомби й пожежі. Це оповідання вийшло мин. року у В-ві „Нашим дітям" — ОПДЛ і стало одною з улюблених лектур наших дітей. Продовженням цього оповідання є повість для юнацтва „Тайни гір" із життя в таборах ДП в Німеччині. Повість жде в архіві ОПДЛ на своє видання.

Творчість Олени Цегельської майже вся про дітей і для дітей. Як народна учителька, вона мала змогу пізнати душу дитини, а працюючи на селі, мала змогу пізнати і долю нашої сільської дитини. І ця душа і ця доля змальовані в неї не тільки із тонким знанням, але й глибоким відчуттям, і при всій простоті вислову, без намагань на особливе літературно- мистецьке звучання, авторка дала глибоко зворушливі картини, повні життєвої правди.

Її оповідання з життя селян („Хліб наш насущний") та й згадана повість „Ганнуся йде до міста", це вже це нове українське село, що після першої світової війни шукало нових форм життя і яке поволі йшло здобувати місто. „Ганнуська" і є цією сільською дівчиною, що працюючи в купелевій місцевості, зустрічається з містом і його чи не найвірнішим обличчям у постаттях різних міських „курортників".

Окрема риса таланту письменниці — легкий гумор і сатира. З казки для дітей вона вміє зручно перейти на казку-сатиру і в деяких вона дійшла до правдивої майстерности (пригадується м. і. незвичайно тонка й майстерна казка-сатира про „вождя народів", що була друкована в газеті „Нове село" у Львові). Треба жалкувати, що багато її дрібніших та й більших писань так і залишилися розкинутими у журналах і пресі.

Олена Цегельська належить до плеяди тих наших жінок-письменниць, що служили всією душею справі дитячої літератури, як цінного мистецького засобу духового вирощування кожночасного молодого покоління нації. Вона стає поруч Олени Пчілки (що видавала до першої світової війни „Молоду Україну"), Лесі Українки, що при своїй великій творчості завжди з увагою ставилася до творчости для дітей (друкувала свої казки, вірші і загадки в „Молодій Україні" і „Дзвінку", а навіть готовилася перебрати його редагування, про що й вела обширне листування із видавцями журналу та своєю матір'ю), далі ж поруч такої відомої постаті в Галичині, як Константина Малицька і Катря Гриневичева — обі редакторки „Дзвінка" і т. д. Сьогодні ж, на еміґрації, поруч Олени Цегельської, як дитячої письменниці старшої ґенерації, стають такі жінки — дитячі письменниці, як Ірина Наріжна — найвидатніша постать у нашій сучасній дитячій літературі (авторка ряду поезій для дітей та віршованих казок, як „І цареві треба вміти на хліб заробити", „Як зла цариця предоброю стала", „Чи й до тебе, мій маленький, місяць в хатку заглядав" і т. д.), Оксана Лятуринська — авторка майстерних поезій для дітей та оповідань „Материнки", далі М. Головінська із оповіданнями для дітей і Іванна Савицька із віршами й казками, та врешті наймолодші — Ганна Черінь і Діма.

Під сучасний мент письменниця Олена Цегельська проживає в Филаделфії, найшовши — додаймо і цю вістку — ласкаве приміщення в домі для старших і немічних . . . Але вона не падає духом і не кидає пера. Продовжує свою літературну працю, співпрацюючи близько у виданнях ОПДЛ, займаючи в цій установі пост члена Контрольної Комісії.

Саме цього року припадає 40-ліття літературної праці Олени Цегельської і разом з тим 65-ліття народження (нар. 20. 7. 1887 в селі Гора, повіт Сокаль). Редакція дитячої бібліотеки „Євшан-зілля" в-ва „Нашим Дітям" ОПДЛ готує видання ювілейної збірки письменниці, щоб у цей скромний спосіб вшанувати разом із українськими дітьми цю, що майже всеньке життя віддала праці для української дитини — для її виховання-навчання і дала їй найціннішиий скарб: рідну дитячу книжку-казку.

Б. Гошовський

КОНЦЕРТ ЛИТОВСЬКОЇ ГАЗЕТИ „ВІЄНИБЕ"

Ню Йорк. — У неділю відбувся в залі Вебстер Голл черговий річний концерт видавництва найстаршого литовського часопису в ЗДА, „Вієнибе", що виходить тепер у Брукліні, хоч початково був заложений (в 1886 р.) в Плимут, у стейті Пенсилвенія. Програма складалася з солових і дуетових точок, виконаних справді знаменитими литовськими силами, як Йоан Франсіс, сопран; Альґірдас Бразіс, баритон; Алекас Мрозінскас, піяніст; Раситояс Антанас, комедіописиць і ін. Промову виголосив редактор Юозас Тислява. Хоч ціна була доволі висока ($3—$1), публіка виповнила залю по береги. Це вже 23 черговий річний концерт цього демократично - ліберального часопису, який колись був щоденником і грав провідну ролю в житті американських литовців.

ГРИЦЬ ЗАЗУЛЯ І СВЯТОЧНІ ПОРЯДКИ.

— Чоловіче! Пощо ти збираєш ці конверти? Та їх посилають не на те, щоб вислав свій Національний Даток!

Допоможім вдовам у переселенні!

П'ять українських вдів з дітьми отримали останнім часом візи на переселення до Злучених Держав Америки на основі безіменних ашурансів ЗУАДКомітету. Іміґраційні власті затримали їх з вимогою, щоб для кожного випадку подати індивідуального спонзора, який зложив би письменну заяву, що він забезпечить помешканням і працею новоприбулу матір з дитиною і не допустить, щоб вони стали тягарем суспільства після прибуття до цієї країни.

Звертаємось з гарячим закликом до нашого громадянства, щоб уможливило цим п'ятьом жінкам переїзд до ЗДА. Просимо п'ятьох спонзорів, які можуть приняти ці особи і виставити для них письменне запевнення, що не допустять, щоб ці матері стали тягарем суспільства, подаючи в цій заяві рід зайняття для відносної жінки, як теж свій маєтковий стан.

Імена цих жінок такі:

Юлія Хороненко (26 років(з трирічною донею Тамарою.

Юлія Денис (43 роки) з п'ятирічною донею Степанією.

Марія Федьків (50 років) з шестирічним синком Антоном.

Параня Типа (28 років) з чотирирічн ою донею Марією і 3-річним синком Володимиром.

Марія Вацко (37 років) з дворічною донею Анною.

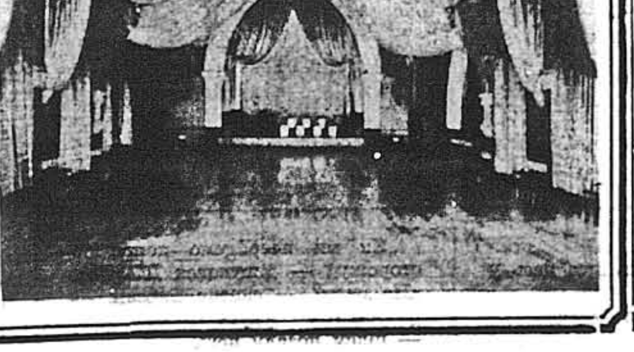
Просимо це зробити негайно, бо є небезпека, що можуть пропасти візи. Зголошення, че теж питання про ближчі інформації, просимо слати на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. BOX 1661, PHILA. 5. PA.
або теж телефонічно:
PEnnypocker 5-60-60
або PE-5-53-67.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет

● **Місто Ню Йорк** має підвищити бюджет видатків в 1952-53 році на $200,000,000. На покриття видатків посадник хоче знайти інші прибутки, ніж підвищування податків від продажу або підвищування їзди підземками.

● **Майкел ДіСал, директор стабілізації цін,** зголосив свою кандидатуру на сенатора зі стейту Огайо. Заки він подав до загального відома свою постанову, він відбув конференцію з през. Труманом.

РОЗШУКИ

МАРІЯ КУХАР із села Старява, Перемишльщина, шукає свою тітку і вуйка **АННУ і АЛЕКСАНДРА ГУЛЯКОВИЧ** — мають перебувати в Ню Йорку.

Mrs. MARIA SENENKO
P. O. McMunn Manitoba, Canada.

МАРІЯ ЧИГРИН пошукує рідних і знайомих з м. Запоріжжя. Прошу відозватися на адресу.

MARY MYCAK
326 East 78th Street, New York City

Пошукую ЛУЦЯ ЗАСТАВНИЙ (дворідного брата) з села Лісники, пов. Бережани, Галичина. Приїхав до Америки в 1949 році і перебуває в Метрополітальній Окрузі — Ню Йорк, Нюарк. Хтоб знав його адресу або він сам прошу зголоситися на адресу:

TEKLA ZASTAWNA
або Lewkowycz
671 Cortland St., Perth Amboy, N. J.

Пошукую свою сестру **ОЛЕКСАНДРУ ДІДЕНКО**, яка 1944 р. була в Оберслейді, Німеччина. Хто про неї знає, або вона сама, прошу голоситися до:

МИХАЙЛО ДІДЕНКО
676 Saratoga Ave., Brooklyn 12, N. Y.

ПРАЦЯ

Потрібно **ПРИБИРАЛЬНИКА**, мусить бути амер. горожанином. Стала, денна праця, 5 днів тижнево. Голоситись від 10. рано до 4. попол.
15-25 Whitehall Street, Room 210,
New York, N. Y.

ЮВЕЛІР

CHARLES & CHARLES
191 Ave. B, Corner 12th St
New York 9, N. Y.
Telephone: CA. 8-1889

Годинникар і ювілер від 1905 р. Агенція на гарні швайцарські та американські годинники та біжутерію. Всю працю виконується у власній робітні. Один рік ґарантії.

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

ЛИСТА ч. 28 (по день 6. грудня 1951.).

КАЛІФОРНІЯ:
Голивуд: Михайло Яворський $5.
Онтаріо: Тарас Лукач $10.

КОННЕКТИКЕТ:
Гартфорд: По $10: Іван Бундзяк, Меланія Федишин, Володимир Гафткович, Осип Гладун, Евстахій Гомоток, Семен Кравець, Еронім Логуш, Михайло Музичка, Осип Охрим, Степан Олексів, Петро Платош, Пласт-Прият, Софрон Вінярський, Юрій Жевко; Казимира Логуш $5.
Бріджпорт: Микола Івашків $10.
Ню Гейвен: Данило Небор $5.
Ню Бритен: Відділ УККомітету з листопадов. свята $100; Петро Хлібович з листопадового свята $32.50 (на УПА й Інвалідів); по $5: Стефан Перун, Андрій Савка.
Олд Гринвич: Іван Пелікан $10.
Терривил: Тарас Косович $10.

ДЕЛЕВЕР:
Вилмингтон: По $10: д-р Євген Гіль, Алекс. Колесниченко; д-р Орест Павлюк $5.

ІЛЛИНОЙ:
Шикаґо: Ліґа Американців українського походження з протикомуністичної маніфестації $300; по $50: д-р Іван Смук; по $25: Степан Левкович, Лев Тягнибік; по $20: Василь Кіт, Богдан Кутко, Тома Подола. По $10. Іван Арлинський, Михайло Бахматюк, Катерина Бахматюк, Степан Бахматюк, Степан Багрій, Ольга Басараб, Іван Батіг, Іван Бегека, Ізидор Берестянський, Юлія Берестянська, Володимир Бережан, Григорій Білоус, Богдан Вілинський, Василь Білинський, Александра Бойчук, Тимофій Бондар, Михайло Борняк, Михайло Жожок, Омелян Бровар, Павло Бубнів, Петро Бучинський, Іван Бздель, Маріян Харкевич, Василь Чайка, Володимир Чижмк, Теодор Дацьків, Михайло Дачкевич, Йосиф Дацко, Іван Децик, Володимир Децик, Василь Деркач, Евстах Дорошенко, д-р Василь Дробоцький, Іван Дрозд, Степан Дрозд, Александер Дубицький, Іван Дитюк, Леонід Дзікович, Павло Дзсцьоловський, Ернест Дзюбинський, Петро Дзидзан, Іван Федорчак, Теофіль Форович, Андрій Гаврик, Володимир Ґрохола, Василь Іринджук, Бронислав Гайдук, д-р В. І. Гайс, Борис Галаган, Микола Гальчишак, Василь Галинковський, Григорій Гарасим, Василь Гавдьо, Н. Гаврилюк, Мих. Гавриш, д-р Петро Гладкий, Орест Городиський, Дмитро Гуменюк, д-р Осип Ільків, Григорій Іваненко, Іван Юнко, Волод. Юревич, Остап Качор, Теодор Кірик, Іван Кіт, Олекса Клицикевич, Микола Когут, Євген Команишин, Станислав Копчак, Алекс. Корнилів, Михайло Костів, Галина Коваль, Іван Коваль, Юрій Коваль, Генри Коваль, Богдан Козак, Ярослав Красник, Параня Криса, Михайло Криштал, Григорій Кучма, Антін Кулас, Теодор Курпіта, Нестор Кузич, Роман Кишакевич, Осип Левицький, Микола Лінник, Антоніна Лукович, Микола Лушняк, о. прот. М. К., Марія К., Іван Малюк, Петро Мак, Петро Марцінів, Іван Маслянка, Френк Мельник, Ярослав Музичка, Михайло Микитин, Алекс. Нагорняк, Михайло Наливайко, Н. Б. Нікольс, Осип Оберемко, Об'єднання Українських ветеринарних лікарів, Савелій Оборковський, Василь Огоновський, Алекс. Олексин, Теодор Олійник, Володимир Остапюк, Василь Пахучий, Мих. Папушкевич, Іван Павельчак, Зенон В. Петеш, Максим Пігіль, Володимир Помірко, Волод. Попадюк, Гаврило Попов, Тома Пруський, Іван Пундряк, Михайло Пирожик, Микола Руденко, Стефан Риндик, Юліян Саварин, Григор і Анна Саєнко, Федір Семчишин, Михайло Семкович, Михайло Сеньків, д-р Павло Сениця, Петрок Смєвець, Пилип Скоропад, Андрій Стецюк, д-р Григор Стецюк, Стефан Стрілецький, Іван Струць, Микола Струсь, Іван Свитюк, Іван Щебльовський, Волод. Щебльовський, Григорій Шніцар, Петро Ткач, Дмитро Товарницький, Касіян Тучапський, Адам Тириян, Анастазія Тириян, Ізидор Ванджура, д-р Володимир Вірщук, Євген Волошин, Марія Врублівська, Онисим Врублівський, Йосиф Вишницький, Павло Вишницький, Дмитро Заболотний, Алексaндер Забарський, Волод. Захаріясевич, Іван Захарків, Василь Зарицький. По $6: Іван Бзенько, Волод. Прийма. По $5: Михайло Боднар, Семен Боняківський, Павло Борох, Стефан Чичула, Семен Яцків, Дмитро Якубчук, Юліян Каменецький, Роман Кочержук, Кость Ліневич, Іван Панько, Микола Паращук, Аркадій Ремсон, Марія Рончковська, Онуфрій Соколик, Володимир Сосновський, Яків Строченко, Анна Шаян, Михайло Шкурко, Іван Темчук. По $2: Михайло Гриценяк, Антін Попович, Розалія Фибак; по $1: Филип Бараболяк, Іван Борисенко, Параня Дмитрів, Прокіп Крайник.
Елмвуд Парк: Володимир Засадний $10.
Пеорія: Володимир Кірик $10.

ІНДІЯНА:
Гаммонд: Михайло Залуцький $10.

КЕНТОКІ:
Луісвилл: По $10: Омелян Катеринюк, Кирило Шурин.

МАССАЧЮЗЕТ:
С. Бостон: По $10: Кіра Гоц, Василь Гоц.
Лудлов: По $10 Ірина Чорнобай, Ольга Чорнобай, Марія Куляга, Михайло Максимів.

МИШИГЕН:
Дітройт: По $10: Андрій Кисломед, Олег Кудрик, Осип Сливинський.
Гемтремк: Іван Мироник $10.
Флінт: По $10: Дмитро Досій, Ілля Мельник, Стефан Стефанів.

МІННЕСОТА:
Міннеаполіс: о. Теофіль Калинич із сином $10.
Сейнт Пол: Євген Гринишин $10.

МІЗУРІ:
Кансепшен: Петро Максим $5.

НЕБРАСКА:
Омага: Михайло Воробець $10.

НЮ ДЖЕРЗІ:
Байон: Іван Свищук $10.
Бінґемптон: Володимир Хруник з листопадового свята $29.20. По $10: Петро Добрянський з дружиною, Василь Іванько, Остап Коропей, Тимко Віганич,; по $5: Володимир Феданків, Стефанія Євчук, Володимир Лукасевич.
Бронсвик: Анатоль Ткачук $10.
Елизабет: Центральний Комітет Укр. Нац. Організацій з листопадового свята $48. По $50: Роман Слободян з дружиною. По $25: Ольга і Іван Левчик, Данило Слободян, Іван Зазуляк. По $20: Василь Лашинюк, Осип Різник і брат. По $15: Братство св. Михайло (142 Відділ УНСоюзу), Т-во „Запорозька Січ" (234 Відділ УНСоюзу). По $10: Іван Боднар, Волод. Бойчук, о. Л. Чапельський, Петро Дочиц, Дочки України, Стефан Ґенеґа, Дамян Гнатюк, Василь Гнатюк, Лев Гусак, Мих. Яблонський, Василь Кардаш, Атанасій Кемпа, Іван Кіценюк, Микола Кіценюк, Сільвестер Лабунський, Теодор і Марія Луняк, Степан Магмет, Михайло Марків, Стефан Могила, Н.Н., Іван Назаренко, Петро Остапчук, Мирон Пінковський, Стефан Пограничний, Андрій Поливчак, Михайло Прощак, молод., Теодор Робець, Сестрицтво „Любов", Андрій Слиж, Іван Солтівський, Василь Солтівський, Михайло Сухорський, д-р Микола Шлемкевич, Т-во „Запорозька Січ" (Відділ 3 УНСоюзу), Гільдона Зятик. По $7: Михайло Хитра. По $5: Стефан Богач, Мих. Циктор, Петро Циктор, Михайло Чайківський, Параскевія Чечіль, Теодор Дідух, Михайло Гинда, Юрій Гвіздь, Осип Горинь, Мих. Гринішак, Іван Іваник, Іван Кобасовський, Мих. Костів, Осип Козак, Христина Креховецька, Василь Кухта, Микола Купчак, Михайло Луців, Володимир Макара, Марія Мудра, Андрій Полянський, Василь Паливчак, Мих. Процак (старш.), Павло Сташко, Адам Шадура, Микола Волошинович, Маріян Волуйчик, Ярослав Заремба, Іван Зелінка. По $4: Яків Красновський; по $3: Текля Костишин, Анна Світлик; по $2: Микита Ґалінович, Матрона Яворська, Волод. Яворський, Ева Ковальчук, Константин Зелінка.
Джерзі Сіті: Злучені Українські Національні Організації з листопадового свята $70. По $10: Ярослав Головчак, Марко Юрків, Анна Масаковська, Дмитро Пелевич, Іван Петришин, Михайло Жуковський. По $5: Михайло Чунко, Ірина Пупчик, Іван Савонів, Андрій Світлий; по $2: Федір Цекот, Волод. Маранський.
Ламбертвилл: По $10: Іван Іляшенко, Василь Купчак.
Петерсон: По $10: Володимир Боднар, Роман Микита.
Трентон: Іван Кривенко $5.

(Продовження буде).

ДЯКОУЧИТЕЛІ

КОНКУРС!

Укр. Гр. Катол. Парафія Преч. Діви Марії в Мікіз Ракс, Па. пошукує **ДЯКОВЧИТЕЛЯ**, щоби провадив хор. Уладжував концерти, представлення і провадив укр. діточу школу. Кандидат середнього віку, інтеліґент, щоби володів англійською і українською мовами. Посаду може обняти 20. лютого 1952. Місячна платня згідно з умовою і інші доходи. Парафія числить 650 родин. Голоситись на адресу парафіяльного секретаря: **MIKE GURNIAK, 327 Helen St., McKees Rocks, Pa.** Phone: FE 1-5035.

ВАКАЦІЇ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 3-го лютого, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній салі. Присутність усіх членів конечна. Маємо багато справ до полагодження. — Уряд.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Уряд Тов. Згода, від. 20, вибраний на 1952 рік: Й. Пригарський, предс.; Й. Касій, заст.; І. Крупка, фін. секр.; Д. Рубаха, рек. секр.; М. Черній, кас.; контр. комісія: А. Триш, М. Прихітко, І. Кульчицький; доглядачі хворих: А. Красіцький, Й. Крупка; прапорщики: П. Дмитришин, І. Беднарський.

КЕНОРА, ОНТ., Канада. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 428, відбудуться в неділю, 3-го лютого, в год. 2:30 пополудні, в домі Ф. Ґули, 817 — 4. вул., Н. Кенора. — М. Ґула, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ПИЛИП КІЯНЧУК, член Тов. Укр. Нар. Союзу від. 292, в Дітройті, Міш., помер дня 5. січня 1952 р., у 56 році життя. Покійний походив зі села Сатки, пов. Заліщики, Україна. Був членом від 1923 р. Полишив в смутку жену Анну, синів Михайла і Едварда, дочку Марію і два внуки, що всі є членами від 292. Похорон відбувся 8. січня при участи родини, членів відділу та знайомих до укр. гр. кат. церкви при Кліпер вул. Поховано на Holy Cross Cemetery. — В. И. П.

П. Кізел, секр.

ІВАН ФОРИСЬ, член Тов. Укр. Нар. Союзу, від. 292 в Дітройті, Міш., помер дня 9. січня 1952 р., у 36. році життя. Покійний родився в Дітройт, в Союзі був членом від дитинства, під час другої світової війни служив при Air Corps, і там набрався хвороби, з котрої і не вилікувався. Полишив прибиту горем жену, 20 місячного сина, родичів Івана і Марію і сестру Брониславу. Похорон відбувся при великім здвизі народу в суботу 12. січня до укр. гр. кат. церкви при Клиперт вул. Покійному віддано також і військову почесть. Тлінні останки зложено на Holy Sepulchre Cemetery. — В. И. П.

П. Кізел, секр.

СТЕФАН ҐЕНСЬОРСЬКИЙ, член Бр. св. Стефана, від. 221 УНСоюзу в Шікаґо, Ілл., помер 16. січня 1952 року. Покійний походив із села Болецарищичі, повіт Перемишль, Україна. Похорон відбувся 19. січня при участі членів від. 221 і родини. — В. И. П.

Т. Шпікула, секр.

Ділюся сумною вісткою, що в середу, 28. січня 1952 р., після короткої недуги, переживши 56 літ, померла в Ню Йорку моя дочка, бл. п.

СОФІЯ БРИКОВИЧ

вдова по адвокаті з Тернополя.

Винос тіла з похоронного заведення П. Яреми при 7-мій вулиці відбудеться в 9 год. ранку в суботу 2 лютого до церкви св. Юрія, де в год. 9:30 відправиться Служба Божа, а потім буде перевезення тіла на катол. цвинтар в Джерзі Сіті.

У п'ятницю 1. лютого, в год. 7. ввечорі, буде відправлений парастас при домовині.

МАРІЯ ГОРБАЧЕВСЬКА, мати.

ТАРЗАН, ч. 2761. Без виходів.

„Як вони відійдуть, ми підемо за ним і дістонемося наново до Ларсона" — шептав Тарзан. — „А як з Хіраном?" — прошепотів Д'Арнот. — „Мабуть щез десь у святині" — відповів Тарзан.

„Як ми перійдемо попри цю сторожу? — дивувався Д'Арнот. „Це риск" — сказав Тарзан. — „Та вони не будуть бачити нас — підем позаду неї".

Тимчасом Хірам губився в різних понурих коридорах і входив щораз глибше в велику, мовчазну святиню.